

наприклад, використання попелиць і комахами харчується сонечко; з деякими бур'янами можна боротися за допомогою рослиноїдних комах.

В 2001 році прийнято Земельний кодекс України, в якому розділи VI і VII особливо статті 162–180, присвячені охороні земель. Щоб підняти рейтинг ґрунтів в суспільстві, привернути його увагу до необхідності охорони ґрунту у грудні 2013 року Генеральна Асамблея ООН запровадила «Всесвітній день ґрунтів», який відмічається щороку 5 грудня. Саме цього дня у 1883 році В. В. Докучаєв захистив свою докторську дисертацію «Русский чернозем» [2].

Людина як гетеротрофний компонент екологічних систем без ґрунту жити не буде. Всім хто причетний до ґрунту необхідно пам'ятати народну мудрість: «Подбай про землю і вона віддячить тобі сторицею».

Література:

1. Доклад о состоянии окружающей среды в Донецкой области / С. Третьяков, Г. Аверин. – Донецк, 2007. – 116 с.
2. Іваницький С. М. Ґрунтознавство / С. М. Іваницький, Г. Р. Щирба. – Тернопіль: «ЗБРУЧ», 2005. – 228 с.

Письменна О. П.

*доцент кафедри теорії та історії держави і права
та адміністративного права
Донецького національного університету
імені Василя Стуса, м. Вінниця, Україна*

Кошман С. В.

*Студент Донецького національного університету
імені Василя Стуса, м. Вінниця, Україна*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОХОРОНИ Й ВИКОРИСТАННЯ ЛІСІВ В УКРАЇНІ

Адміністративно-правове регулювання охорони навколишнього середовища є важливим інструментом у функціонуванні сучасної держави. Гармонізація відносин людини й природи зумовлює визначення її одним із завдань правової, демократичної й соціальної держави.

Нормами ЛК України й Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» закріплена складна ієрархічна структура повноважень вищих органів державної влади (за конституційними функціями й компетенцією Верховної Ради України, КМ України) й подвійна структура повноважень центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування й реалізацію державної політики у сферах як лісового господарства, так й охорони навколишнього природного середовища [1, 2].

Державний контроль за охороною й використанням лісів за предметом адміністративно-правового регулювання, згідно із нормами екологічного законодавства, є напрямом або сферою в десяти основних видах публічно-правового контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища.

У сфері лісових відносин, відповідно до змісту норм лісового законодавства, цілі державного контролю за охороною й використанням лісів повинні узгоджуватись, по-перше, із загальною метою, закріпленою в нормах Конституції України, по-друге – із правовими, соціальними, економічними, оздоровчими й іншими цілями державного регулювання й управління у сфері лісових відносин, а також щодо забезпечення ефективної охорони, належного захисту, раціонального використання й відтворення лісів [3].

У наявних вітчизняних наукових джерелах спеціальних досліджень щодо проблем контролю й згідно із нормами екологічного законодавства на загальному рівні адміністративно-правового регулювання у сфері охорони й використання лісів встановлено загальне завдання державного контролю, що полягає в забезпеченні додержання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища всіма державними органами, підприємствами, установами й організаціями, незалежно від форм власності й підпорядкування, а також громадянами. Разом з цим, правозастосування функцій і компетенції державного контролю в будь-якій сфері соціальної

діяльності повинне бути спрямовано на досягнення мети й цілей державного управління, публічного соціального управління і його адміністративно-правового забезпечення в цілому. Це насамперед цілі права як соціальної цінності в розвитку людини. Враховуючи те, що закон є однією із публічно-правових гарантій в діяльності органів влади щодо забезпечення прав і свобод людини й громадянина, а законність в діяльності органів виконавчої влади й державного управління є одним із фундаментальних принципів діяльності цих органів у досягненні цілей соціально-економічного розвитку людини, суспільства, держави, то завдання адміністративно-правового регулювання державного контролю у сфері охорони й використання лісів можливо сформулювати як забезпечення реалізації публічно-правових гарантій: 1) прав власності на ліси; 2) прав лісокористування з метою сталого людського розвитку.

Для перспектив розвитку адміністративно-правовому регулюванню за призначенням у сфері лісових відносин належить виконати різні функції, зокрема, що пов'язані із забезпеченням реалізації публічно-правових гарантій прав власності й прав користування на ліси, відносин формування й реалізації державної політики у сферах лісового господарства та охорони навколишнього природного середовища.

Державна функція реалізації лісового законодавства й контролю повинна за своїм змістом й у своїй меті реалізовувати вимоги, насамперед, ст. 3, 16, 19 Конституції України, а саме: права й свободи людини й їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; забезпечення екологічної безпеки підтримання екологічної рівноваги на території України є обов'язком держави; органи державної влади й органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень й у спосіб, що передбачені Конституцією й законами України. Мета виконання правових норм лісового законодавства й положень лісової політики – це діяльність, що може забезпечувати лише

певні можливості досягнення конституційно-правової мети в розвитку відносин [3].

З юридичного й технічного аспектів необхідно вирішити проблему легітимності нормативно-правових актів і виправити порушення законодавчого порядку затвердження положень про центральні органи виконавчої влади, що здійснюють функції державного контролю у сфері охорони й використання лісів шляхом їх перезатвердження КМ України. Зокрема, Положення про Державне агентство лісових ресурсів України й про Державну екологічну інспекцію України затверджені Указом Президента України, що не відповідає ст. 5 і ч. 3 ст. 3 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», оскільки, згідно із зазначеними нормами, міністерства й інші центральні органи виконавчої влади утворюються, реорганізуються й ліквідуються КМ України за поданням Прем'єр-міністра України. Положення про міністерства, інші центральні органи виконавчої влади також затверджує лише КМ України.

Крім того, зміст закріплених у нормах ст. 29 ЛК України повноважень щодо координації здійснення органами виконавчої влади заходів з охорони, захисту, використання й відтворення лісів дублюється із змістом повноважень Держлісагенства щодо координації діяльності лісової охорони інших постійних лісокористувачів і власників лісів, передбачених нормами ст. 28-1 ЛК України.

Література:

1. Лісовий кодекс України: Закон України від 21.01.1994 № 3852-ХІІ / Офіційний сайт Верховної Ради України: Законодавство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ / Офіційний сайт Верховної Ради України: Законодавство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к / 96-ВР / Офіційний сайт Верховної Ради України: Законодавство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>